2de. JAARGANG. CURACAO DEN 25n. APRIL 1885. N° 69.

AMIGOE DI CURAÇAO.

WEEKBLAD VOOR DE CURACAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0,25.
Prijs der Advertentiën van 1 tot 7 regels fl. 0,50, voor elken regel meer fl. 0,07½.

BUREAU VAN DIT BLAD
OP CURAÇAO,
PLEIN VAN PIETERMAAI, N° 129.

De agentuur
ten huize van de Heeren
JAN ELLIS, *Curaçao.* — Otrabanda.
JUAN CAPRILES, *Aruba.* — Playa.
JOSÉ A. ROSA HERRERA, *Bonaire.* — Playa.

E Coerant aki ta sali toer Dia Sabra.
Su prijs di Abonnement ta fl. 2.— pa tres luna, pagar padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire i Aruba fl 10,— pa anja.
Un number só fl. 0,25.
Un anuncio di 1 té 7 regel, fl 0,50, cada regel mas fl. 0,07½.

SCHEEPSTIJDINGEN.
aankomst alhier:

26 April	*Maracaibo*	van	Maracaibo.
30 „	*Valencia*	„	New-York.
2 Mei	*Harrison*	„	Liverpool.
7 „	*Royal Mail*	„	Southampt.

CALENDARIO.
April.

26. DOMINGO. *Fiesta di Patrocinio di S. Hosé.*
27. LUNA. S. Pedro Can. c. S. Egberto, m.
28. MARTES S. Vidal m.
29. RAZON. S. Pedro di Verona m.
30. HUEBES. Sta. Catalina di Sena c.
1. VIERNES S. Felipe i Santiago Apost.
2. SABRA. S. Atanasio ob. i dr.

STAND DER MAAN.

V. M. 28 April 1 ure 38 m. A. M.

Opkomst der Zon:
30 April 5 ure 45 m.
Ondergang der Zon:
30 April. 6 ure. 15 m.

SCHEEPSTIJDINGEN.
vertrek van hier:

28 April	*Caràcas*	naar	New-York.
3 Mei	*Maracaibo*	„	Maracaibo.
2 „	*Paketsch.*	„	St. Thomas.
30 „	*Duitsche St.*	„	Hamburg.

OVER HET ANTWOORD
VAN DE
CURACAOSCHE COURANT
aan den AMIGOE DI CURAÇAO.

———o———

Met weerzin nemen wij nogmaals de verdediging onzer zaak op tegen het jongste artikel der *C. C.*

„O, dat Gij koud of warm waart!" zouden wij haar willen toeroepen; want lauw en laf, afgemat en uitgeput, macht- en moedeloos, maar toch nog tergend in hare zwakheid heeft zij zich getoond in haar laatste antwoord aan ons blad.

De poging, die zij heeft aangewend, om aan te toonen dat wij „er eene logica op eigen houtje op nahouden" is geheel mislukt: er straalt geen licht uit hare bewijsvoering! Daarom zullen wij de moeite niet nemen, onze lezers met een antwoord daarop te vermoeien; zij kennen thans genoegzaam onze gegronde en duidelijk door ons bewezene grieven tegen de *C. C.* Dat blad bewijze nu voortaan, hare positie als bezoldigd orgaan van ons Bestuur beter te hebben leeren kennen, en de rechten harer katholieke medeburgers te willen eerbiedigen.

Een paar andere punten verdienen meer bijzonder onze aandacht.

I.

Een wensch, die een last of bevel is.

Wij hadden zonneklaar bewezen, dat eene zeer onvoorzichtige handeling der *Curaçaosche Courant* de aanleiding is geweest, dat de Encycliek hier op Curaçao in haar geheel is bekend en verspreid geworden.— Neen, zeide de *C. C.*, dat was op last en bevel van Paus Leo geschied!— Ons antwoord luidde:

1° dat door Paus Leo nimmer „*last was gegeven*, om zooveel publiciteit mogelijk aan de Encycliek te geven;" gelijk de *C. C.* beweerde.

2° dat wij niet „op last van Rome" den pauselijken brief in ons blad hebben overgenomen; gelijk de *C. C.* ons toedichtte.

3° dat de „uitlichting" van de *C. C.* onmogelijk door ons als *voorwendsel* is kunnen gebezigd worden om aan dien last uit Rome gevolg te geven.

———

De volle kracht van ons bewijs kwam hierop neer, dat ons *eerst na de opneming der Encycliek in ons blad* kennis gegeven was, dat „het de WENSCH van Z. H. is, dat de Encycliek met den meesten ijver worde verspreid." Van BEVEL, en wel in den wezenlijken en letterlijken zin des woords, was er nooit sprake geweest.

De *C. C.* kan hierop niet antwoorden dan met eene onedele spotternij, want redeneeren kan zulks toch wel niet heeten:

...... gold dan die *wensch* niet als een *last*, eenmaal dat hij uitging van den Paus, die op zoovele oogendienaars kan bogen.

Verder, en erger nog:

De *Amigoe* zal moeten bekennen, dat er tusschen een wensch, door den Paus aan *zekere lieden*, kenbaar gemaakt en een last hun gegeven, geen onderscheid bestaat, vooral niet, wanneer dezen met de zucht bezield zijn om *les bons serviteurs* te spelen.

Wij verzoeken onze lezers, hier kennis te nemen van het volgende:

a. wij zijn in de schatting der *C. C. oogendienaars* van den Paus.

b. wij behooren volgens de *C. C.* tot die *zekere lieden* voor wie er tusschen een wensch en een bevel des Pausen geen onderscheid bestaat.

c. Ook zijn wij volgens de Curaçaosche Courant met de zucht bezield om *les bons serviteurs* te spelen.

Wij laten dat blad lasteren en schelden wat het niet kent, en gunnen haar volgaarne de zegepraal — met zulke bewijzen behaald!

———

Groot voorzeker is de eerbied der Katholieken voor den Paus, den Plaatsbekleeder van Christus op aarde; groot en onbeperkt hunne gehoorzaamheid aan den Onfeilbaren Herder en Opperleeraar van Christus Kerk; de wenschen van dien Algemeenen Vader zijn voor diens trouwe kinderen *hetgeen de kinderlijke liefde noemen zou*, een *bevel*;— maar toch maakt die gehoorzaamheid van ons geen slaven, geen *oogendienaars*. De waardigheid van den Paus is te hoog, dan dat hij over andere dan „vrije kinderen Gods" zou willen gebieden; en de christelijke gehoorzaamheid is te edel en te heilig, dan dat zij den Katholiek zou kunnen verlagen of tot een slaaf van Rome maken. In de Katholieke Kerk heerscht er voor priester en leek nevens den heiligen plicht van gehoorzaamheid ook tegelijk de grootste eerbiediging der waarachtige vrijheid van den mensch.

———

Wij spraken daar natuurlijk *niet* tot de *C. C.*, die van dat alles geen begrip heeft. Hare historie-boeken en verdere geschriften, waar zij hare kennis van het Katholicisme uit geput heeft, spreken over niets anders dan „slavenketenen des geestes", „gewetensdwang" en „priester-heerschappij" in de Katholieke Kerk; en met hoe weinig oordeel en onderscheiding des geestes zij al die werken wel lezen moet, blijkt hieruit: dat zij niet eens begrijpen kan, in welk eene beteekenis de *wensch* of bede eens Vaders een bevel kan heeten voor diens kinderen. Hoe grof immers heeft zij die edele woorden opgevat, en hoe oneerlijk tegen onze bewijsvoering aangehaald!

II.

Actori incumbit probatio.

Het overige van *Amigoe* 's stuk is—aldus spreekt de *C. C.* — eene beantwoording niet waard, daar het niets anders inhoudt dan een hymne met terzijdestelling van alle zedigheid ter eere van den lofzanger zelven aangeheven over de schitterende overwinningen in zijne verbeelding op ons behaald, een scheldschrift naar aanleiding van de beschouwingen der Achtbare Loge *De Vergenoeging* en eene uitdaging om datgene te bewijzen, waarvan het betoog, krachtens het *actori incumbit probatio*, den Amigoe is opgelegd. Hij toch was het, die o. a. beweerde, dat de feiten in de Beschouwingen der Loge aangehaald, uit het boek der Romantische Historie zijn. Welnu, op hem rust de taak om dat te bewijzen.

Het is een groote eer voor de Ingezetenen dezer Kolonie, tot de lezers van de Curaçaosche Courant te mogen behooren. Niet zoozeer, omdat men dan Hollandsch leest en verstaat, en als zoodanig eervol bekend wordt; ook niet hoofdzakelijk, omdat hare lezers meer dan een *noemenswaardig* bedrag aan belasting opbrengen, wat hen tot het uitgelezen 1/5 gedeelte van Curaçao's inwoners doet behooren: maar bovenal, omdat de lezers der *C. C.* door hare redactie ook verondersteld worden de taal van Cicero, het *latijn*, te kennen, en tevens met voldoende rechtskennis te zijn toegerust om zoo maar aanstonds de rechtsbeteekenis te doorgronden van het *actori incumbit probatio*.

Waarom vertaalde toch de *C. C.* dat latijn niet? Daarop immers steunt al de kracht van hare redeneering; en waar moet het heen, als men voor een publiek, dat alleen Hollandsch verstaat, de eenige reden van zijn betoog in eene latijnsche duisternis gaat hullen!

Wij willen dan- én voor dien latinist én voor de „niet ontwikkelden" in die taal — de moeite nemen, die drie woorden te vertalen, en het met een korte opmerking voor onze lezers duidelijk maken, hoe juist die latijnsche volzin de steen is, waar de *C. C.* hare eigen glazen mede verbrijzeld heeft.

———

De beteekenis van die woorden is: dat *een beschuldiger zijne beschuldiging bewijzen moet.*

Heeft deze grondregel van alle recht en billijkheid nog verklaring of bewijs noodig? Voorzeker niet. Hoe spoedig immers weet iedereen, wanneer hem laakbare handelingen worden ten laste gelegd, zijnen beschuldiger te antwoorden: „dat dient gij mij te

bewijzen!—" Maar wat nu te denken van den beschuldiger, die ons eerst naar hartelust allerlei beschuldigingen naar het hoofd slingert, en vervolgens, op onzen eisch dat hij zijne beschuldigingen met bewijzen zal staven, eenvoudig ten antwoord geeft: „Neen, Gij moet bewijzen, dat Gij onschuldig zijt en dat mijne aanklacht onwaar en valsch is! „Ik noem u een dief, een roover en moordenaar; maar gij moet bewijzen dat gij zulks niet zijt."

— Dwaas en bespottelijk is dat antwoord; en zulk een beschuldiger, al kan hij u ook in het latijn zulk eene dwaasheid antwoorden, begrijpt niet wat het zeggen wil: *de beschuldiger dient zijne beschuldiging te bewijzen*. Welnu, op dezelfde bespottelijke wijze antwoordde de C. C. in hare boven aangehaalde woorden.

Zij toch beriep zich op de „Beschouwingen der "Achtbare Loge *De Vergenoeging*" die eene zoogenaamde wederlegging moeten wezen van Paus Leo's Encycliek. Rechtstreeks wilden wij ons met die Beschouwingen niet inlaten, maar toch gaven wij de C. C. de vrijheid om zelf hare verloren zaak met die wapenen der „Achtbare Loge" nogmaals te verdedigen. Tevens richtten wij tot de C. C. het billijk verzoek: dat zij die feiten uit de Historie, welke volgens haar tegen de Encycliek moeten getuigen, ook met bewijzen zoude staven. Met andere woorden:

In die Beschouwingen worden een aantal schandelijke feiten aangevoerd, die volgens de *C. C.* Paus Leo's Encycliek wederleggen. Welnu zeiden wij: *bewijs ons eerst de waarheid van die feiten*. De *C.C.* echter antwoordde: Neen, de *Amigoe* moet bewijzen, dat die feiten onwaar zijn! — Hier treedt derhalve de *C. C.* op als beschuldigster, en zegt: *wij* zullen wel feiten aanhalen, maar *gij* moet bewijzen dat wij geen *ware* feiten hebben aangehaald. Neen, allernaiefste *Curaçaosche Courant!* dat antwoord houdt geen steek. Gij zelf hebt ons daarstraks in het latijn toegesproken: *actori incumbit probatio;* begrijp toch eindelijk eens den waren zin van die woorden! Gij beschuldigt, d. i. Gij noemt feiten; derhalve dient Gij te bewijzen, dat *werkelijk zulke feiten hebben plaats gehad*, die de redenen, waarom Paus Leo de Vrijmetselarij veroordeelde, geheel ontzenuwen en onwaar maken.

Thans nog een ernstig woord voor den schrijver van het *Antwoord der* C. C. aan ons blad.

Tot hiertoe hebben wij zijn latijn vertaald; hem trachten duidelijk te maken wat zijn rechtsgeleerde volzin beteekent, en vooral dat deze moet worden toegepast ten voordeele van zijn tegenstander, den *Amigoe di Curaçao*. Heeft de Schrijver nu den waren zin begrepen van zijn *actori incumbit probatio: Een beschuldiger of aanklager dient zijne aanklacht of beschuldiging te bewijzen?* Al veronderstellen wij zulks tot zijne eer, toch zagen wij er hem zoo gaarne eene proef van geven! Bijvoorbeeld: zoo het ooit gebeurde, dat iemand als beschuldiger tegen hem optrad, en hem toeduwde:

a. „Gij behoort tot die *zekere lieden*, welke met de zucht bezield zijn om *les bons serviteurs* van de Regeering te spelen;"

b. „uwe plaats is onder de *oogendienaars* uwer wettige overheid;"

c. „elke *wensch* van die Overheid is voor u een *last* en een bevel in den waren zin des woords,— .

wanneer dan die Schrijver zulk eene beschuldiging laag en laf zou noemen en aanstonds met verontwaardiging den beschuldiger toevoegen: „Lasteraar, die gij zijt! Wat geeft u recht, zóó van mij te spreken, en zóó laag een denkbeeld te koesteren van mijne achtbare Overheid: alsof zij van oogendienaars gediend wilde zijn? *Bewijzen* zult gij mij uwe beschuldiging!"—dan zouden wij inderdaad overtuigd zijn, dat die schrijver zijn „actori etc." *begrepen* heeft. Maar wanneer die beschuldiger door Schrijvers antwoord nog volstrekt niet uit het veld ware geslagen, en hem zeide: *Met feiten* zal ik u dat aantoonen: want uwe geschiedenis getuigt tegen u"—dan heeft de schrijver volkomen recht te antwoorden: „Goed; maar wees zoo beleefd, dan toch eerst die feiten duidelijk en degelijk te staven!"...en in dit laatste geval zouden wij uitroepen: Bravo, Schrijver tegen den *Amigoe di Curaçao!* Niet alleen begrepen, maar ook verstandig en eerlijk *toegepast* hebt Gij uwe latijnsche grondstelling. Inderdaad, houd voet bij stuk! Laat uw aanvaller zijne beschuldiging vooraf door en door bewijzen, en de waarheid der feiten uit *uwe* levensgeschiedenis ontegensprekelijk en zonneklaar aantoonen.

Wij eindigen thans met het einde van ons vorig artikel.

De *Amigoe* trede maar den gewijden tempel van Historia binnen,—aldus de *C. C.*—waartoe wij zijn verzocht hem uit te noodigen, en zelfs als die tempel niet toegewijd is aan dezelfde Historia, die wij kennen, maar aan de door zekere richting *vervalschte* en *verdraaide*, die slechts den lachlust opwekt bij de *ontwikkelden*. TARTEN wij hem uit, de geschiedkundige feiten te logenstraffen, welke in de Beschouwingen voorkomen. (*)

Welnu, ziet de C. C. in die Beschouwingen zulk een geducht wapen tegen de Encycliek: zij neme dan dat wapen over! zij herstelle, wat zij vroeger in hare eer geleden heeft, toen zij n. l. te vergeefs beproefde aan te toonen, dat de Encycliek van Paus Leo XIII *hinderlijk*, *grievend*, *stootend* en *kwetsend* is voor den vrijmetselaar, — zij bewijze derhalve:

1° dat de *redenen van veroordeeling*, door Paus Leo XIII tegen de vrijmetselarij aangevoerd, ONWAAR zijn.

Ook hare „uittarting" om den tempel der *Historia* binnen te treden, aanvaarden wij — evenwel onder één voorbehoud. Immers, zij zelve sprak zoo aanstonds over geschiedkundige feiten, die in de Beschouwingen voorkomen, en door zekere richting *verdraaid* en *vervalscht* zijn: welke vervalsching en verdraaiing slechts den lachlust opwekken bij *ontwikkelden*. Daarom verzoeken wij de C. C.

2° Bijaldien zij de ONWAARHEID van 's Pausen *redenen van veroordeeling* der vrijmetselarij somtijds ook uit de geschiedenis mocht willen bewijzen, dat zij dan vooraf de *waarheid* van de feiten, die door haar zullen worden aangehaald, insgelijks degelijk aantoone.

Zulks moet ongetwijfeld voor „eene ontwikkelde" een zeer geringe moeite wezen: een arbeid, dien zij al lachende doen kan!

Ziedaar de billijke voorwaarden, die wij bedingen, nu de C. C. ons zoo moedig ten strijde uitdaagt en „uittart". Wat het antwoord der *Curaçaosche Courant* hierop geweest is, weten thans onze lezers; en dat zij ons nogmaals te woord zal staan, verzekerde zij zelf, toen zij schreef:

Ten slotte deelen wij den *Amigoe* mede, dat wij hem op elk geschrijf van zijne zijde, ons betreffende, van antwoord zullen dienen.

(CUR. COURANT, 13 Maart 1885.)

(*) *Wij cursiveerden (Red. Amig.)*

NIEUWSBERICHTEN.

CURAÇAO.

Gouvernements-Besluiten.

Curaçao, den 23n April 1885.

1° Aan den Heer *J. H. W. Gravenhorst*, gezaghebber van *Bonaire*, met ingang van 1° Mei e. k., tot herstel van gezondheid, een binnenlandsch verlof voor den tijd van twee maanden verleend, met vergunning om den verloftijd op dit eiland door te brengen.

2° De heer *V. R. Van Romondt*, 1e luitenant-adjudant bij het Garnizoen, tevens adjudant bij den Gouverneur, gedetacheerd naar het eiland *Bonaire* en belast met de waarneming der betrekking van Gezaghebber van dat eiland.

3° De Heer *G. A. Ferguson*, 2e luitenant der Infanterie alhier, tijdelijk belast met de waarneming der functiën van Adjudant bij het Garnizoen, tevens Adjudant bij den Gouverneur.

DINSDAG, den 21n zijn naar Nederland vertrokken Zr. Ms. Stoomschip *Tromp*, Kommandant Kapitein ter Zee *P. ten Bosch*, en Zr. Ms. Stoomschip *Alkmaar*, Kommandant Kapitein ter Zee A. Baron *Collot d'Escury*.

— De paketschoener *Gouverneur van den Brandhof* vertrekt op Zaterdag, 2 Mei, naar St. Thomas en van daar naar de eilanden St. Martin, St. Eustatius en Saba.

NEDERLAND.

Z. M. de Koning, die sedert zijn komst te 's Hage, op 29 Dec. jl., het Koninklijk paleis aldaar nog niet heeft verlaten, deed den 14n Maart, terwijl H. M. de Koningin een rijtoer maakte, met prinses Wilhelmina eene wandeling in den tuin van het paleis.

HH. MM. de Koning en de Koningin ontvingen den 17n. Maart des middags ten 1 ure Z. K. H. den prins van Saksen-Altenburg, die aan HH. MM. werd voorgesteld. De verloofde van H. K. H. prinses Hendrik verscheen op deze audientie in de groote en schitterende uniform van generaal in Russischen dienst. Ter viering van het verlovingsfeest van H. K. H. prinses Hendrik met den hertog van Saksen-Altenburg, had Woensdagmiddag ten Hove een groot gala-diner plaats, waaraan 44 personen deelnamen.

COLON, tot 11 April.— Sedert de verwoesting dezer stad zijn ruim 3000 personen naar elders vertrokken. Den 9n. dezer is het Amerikaansche oorlogschip *Alliance* hier aangekomen, sedert ankerden hier de Amerikaansche schepen *Tennesse*, *Swatara* en de *City of Para* (met 200 mariniers en 11 officieren. Ook een Fransche kanonneerboot is hier den 11n aangekomen.

— Te *Panamá* is alles rustig. De 1000 man Gouvernements-troepen, die van *Buenaventura* hierheen zouden gezonden worden, zijn nog niet hier.

PARIJS.— De heer *Floquet* is tot President der Kamer gekozen.

— De heer Freycinet heeft aan den Senaat medegedeeld, dat de vredespreliminairen met China geteekend zijn.

— 13 April.— Aan Admiraal Courbet en Generaal Brière is last gegeven, de krijgsverrichtingen in Tonking te staken.

LONDEN.— Zoowel te Londen als te St. Petersburg is de bevolking voor den Oorlog gestemd.— Men gelooft algemeen, dat Bismarck aan Turkije den raad gegeven heeft, zich bij eene vredebreuk tusschen Engeland en Rusland, streng neutraal te houden.— Het schijnt dat Rusland tijd zoekt te winnen, ten einde zich te beter tot den strijd voor te bereiden. In Engeland houdt men het er voor, dat Gladstone zich door deze manœuvre van Rusland laat verschalken.

— De *Standard*, een blik werpend op de militaire strijdkrachten van Engeland, constateert dat zij veel sterker in getal zijn dan tijdens den Krim-oorlog, terwijl de veldtocht van Soedan haar voortreffelijke waarde aan het licht heeft gebracht. Het blad drukt als zijn overtuiging uit, dat de vereenigde legers van Groot-Brittannië en Afghanistan de Russen in Azië gemakkelijk zouden overmannen, daar het Aziatisch gedeelte in Rusland het zwakste gedeelte van geheel het Moscovische rijk is.

—Ofschoon de getalsterkte der Russische troepen tusschen de Caspische Zee en Afganistan volgens officiëele depêches van het laatst der vorige maand slechts op 8000 man wordt geschat, is zij toch veel grooter. De Russen hebben tegenwoordig te *Merv* een bataillon infanterie van 500 en een regiment dragonders van 5000 man, en nog een aantal kozakken. Alleen te *Askalead* bevinden zich reeds 5000 man. Bovendien was een Russische brigade met levensmiddelen voor het leger op weg van den Caucasus naar Ashab.

BERLIJN.— De nieuwe Duitsche bezittingen aan de Noordkust van Nieuw Guinea hebben een officiëelen naam gekregen nl. *Kaizer Wilhelmland*. De Keizer, die deze benaming heeft goedgekeurd, heeft tevens veroorloofd, dat zijn naam gegeven werd aan een haven, ten N. W. van Port Constantijn, welke Frederick-Wilhelm Haven zal genoemd worden.

NEW YORK. 10 April.— Op de markt alhier waren de oorlogstijdingen van merkelijken invloed; katoen scheepsbenoodigdheden, koffie en suiker zijn gedaald, terwijl de vracht van schepen, varende onder Amerikaansche vlag, gestegen is.

SOEDAN.

Ziehier, volgens het officiëel verslag van generaal Graham en het verhaal van den Correspondent der *Daily Telegraph*, die de slachting bijwoonde, eenige bijzonderheden over het gevecht, dat den 22n Maart heeft plaats gehad tusschen de Engelschen en de Soedaneezen.

Generaal Graham, die langzamerhand naar Tamanieh, het hoofdkwartier van Osman-Digna, oprukte, deed overal waar hij zich legerde kleine versterkte kampen (*zereba's*) inrichten.

Het nieuwe kamp was den 22n Maart nog niet geheel versterkt, toen de Soedaneezen eensklaps te voorschijn kwamen en de Engelschen langs de zwakste zijde aanvielen. Onverwachts langs de geheele breedte der zereba, tegenover Tamanieh, hoorde men wilde kreten opstijgen. Die kreten vulden het luchtruim en op hetzelfde oogenblik stortten zich de kameelen en muildieren op het kamp. Het schouwspel was onbeschrijfelijk. De schreeuwende kameelen lagen overhoop te midden van troepen trappende en balkende ezels, in eene zee van verwarring. Hare golven dreven alles en allen voor zich uit, ook de bulkende en vechtende drijvers en werklieden, in de richting der zereba. Tegenstand was vruchteloos. Middelerwijl waren de Arabieren overal voortgegleden en gekropen onder de pooten der kameelen en ezels. Binnen anderhalve minuut waren zij bij ons. Eén soldaat zag ik doorsteken op een afstand van zes yards van mij af, alvorens ik in den zadel kon stijgen. Als door eenen tooverslag snelden de Hadendowas uit de struiken te voorschijn, naar ons toe. Ongelukkig waren onze eigene Soedansche koelies niet van de vijanden te onderscheiden, en zoo kwam het dat velen onzer manschappen het leven verloren, daar zij vijanden met vrienden verwarden.

eer

Na den trein op de vlucht te hebben gedreven, omsingelden de Arabieren het kamp en randden het van alle kanten aan. De Hadendowas vielen met alle man op de transportdieren en dezen sneden zij, waar zij slechts konden, de pezen door. De arme dieren hinken nu op hunne knieën door de woestijn. De Arabieren wierpen zich ook op de werklieden en versloegen hen links en rechts met hunne zwaarden. De slachting, welke in de zereba plaats had, was verschrikkelijk. De mariniers bevonden zich met hunne Gardnerkanons aan de twee hoeken der verschansingen. Een dier hoeken was het tooneel van een wanhopenden strijd. Luitenant Seymour en vijf mariniers werden er door de opstandelingen met speren doorstoken. De regimentsdokter werd gewond. Een kolonel en een kapitein hadden hunne paarden onder hen gewond. Een kolonel, de heer Kelly, werd vooral hevig bestormd. Hij doodde een zijner aanvallers, doch een andere was op het punt hem met zijne speer langs te doorbooren, toen de kapitein den Arabier doodschoot. De Soedaneezen liepen om zoo te zeggen een zekeren dood te gemoet. Zij sprongen over de lage verschansingen en behaalden een kortstondigen zegepraal. De Engelschen hadden zich echter spoedig van hunne eerste verrassing hersteld en vielen met de bajonet de opstandelingen aan. Zij ontnamen hun drie standaards. De soldaten der genie, die aan de verschansingen werkten, hebben natuurlijk het meest te lijden gehad van den aanval. „Onze verliezen, zoo telegrafeert generaal Graham, zijn ernstig, doch ik geloof dat onze soldaten al het mogelijke gedaan hebben. De ruiterij werd ongelukkig in hare bewegingen belet door de struikgewassen, die zich in en rond de zereba bevinden."

Na het gevecht leverde de zereba een afgrijselijk schouwspel op. De lijken der inboorlingen, allen Hadendowas, lagen opeengehoopt en in alle richtingen verspreid, vermengd met de lijken van kemels en andere lastdieren. De lijken der Engelschen droegen allen afgrijselijke wonden. De grond was bezaaid met Remington-geweren, lansen en allerhande wapens.

Verscheidenheden.

Nauwelijks heeft de heer Schleijer met zijn „Volapük" de wereld in beroering gebracht, of daar komt professor P. Steiner met een voordracht over een *Gemein-oder Weltsprache* (*Pasilingua*), welke in Heuser's Verlag te Neuwied het licht ziet á 30 Pfg. Steiner's *Pasilingua* moet met „Volapük" niets gemeen hebben; hij wil geene nieuwe, moeielijke taal bij de bestaande voegen, maar een wereldtaal, die gescheiden is op de taaleigens der meest gesproken levende talen en welke men uit de grammatica, die hij tegelijk met een woordenboek spoedig in het licht zal geven, gemakkelijk in 12 uren kan aanleeren!

Wij zijn benieuwd wat deze „Pasilingua" — welker voorgangsters alle te gronde gingen — te beteekenen heeft. Zij moet al veel om 't lijf hebben, wil zij het zoover brengen als Volapük het in vier jaren gebracht heeft. (*R. N.*)

No. 29 van de *Nieuwe Belgische Illustratie* bevat een levensschets met keurig uitgevoerd portret van den verdienstelijken directeur der *Katholieke Illustratie*, den heer H. A. Banning. Het goed bewerkt artikel is van dr. August Snieders, die met zijne fijne versneden pen het karakter en de gaven van den heer Banning beschrijft en daarbij aantoont, hoeveel deze voor de Katholieke litteratuur in ons land gedaan heeft, Wij bevelen de levensschets in de ernstige aandacht onzer lezers aan en gelooven hun tolk te zijn, als wij den wensch uitspreken, dat God nog lange jaren voor ons spare den man, die volgens Snieders als novellist niet genoeg is te waardeeren, en van wien hij zegt: „Banning is een aangenaam, beurtelings vroolijk en gevoelig verteller; zijn stijl is nooit opgeschroefd, nooit opgeblazen, noch doorweven met lange tusschenzinnen..... Zijn stijl is helder en vloeiend: zijne taal ofschoon het karakter zijns lands weergevend, is niet gezocht. De novellen van dien schrijver, in onze volksbibliotheken voorhanden, bevestigen wat wij hier aanteekenen."

(*Maasbode.*)

Uit een der grootste wapenfabrieken te Luik zijn tweeduizend geweren verdwenen, Onmiddellijk na deze ontdekking is een onderzoek ingesteld, maar het leverde geen enkel resultaat, want al de werklieden, die in de verschillende werkplaatsen arbeiden, bewaarden op alle gedane vragen het stilzwijgen. Men weet volstrekt niet, wat met de geweren gebeurd is, en de zaak heeft in den omtrek groote ontsteltenis teweeggebracht.

Na den dood van Z. K. H. Prins Alexander is de betrekking van Groot-Meester Nationaal bij de Vrijmetselarij steeds onvervuld gebleven. Zooals men weet, verkreeg de Gedeputeerd Groot-Meester Nationaal, de heer P. van Diggelen, bij de laatste verkiezing slechts weinig stemmen minder dan Prins Alexander, zoodat hij, na 's prinsen dood, de aangewezen persoon scheen om den Prins op te volgen. De heer van Diggelen echter moet zich thans niet beschikbaar stellen voor de betrekking van Groot-Officier, om redenen van geheel particulieren aard. Volgens gerucht zou de heer Lieftinck zijn ontslag nemen als Groot-Officier. Wijl ook de heer Lieftinck genoemd werd als candidaat voor Groot-Meester Nationaal, moet de broederschap — zoo beiden bij hun besluit blijven — hare keuze op een ander laten vallen. Men noemt de heeren Kromhout, prof. dr. Jan Ten Brink, enz.

R. N.

— De beroemde Amerikaansche predikant, H. Becher, zeide onlangs in een zijner redevoeringen, sprekende over de Katholieke Kerk, dat het hem bekend was, dat er wel tienduizend vrouwelijke dienstboden zijn, die dagelijks voor zijn terugkeer tot de Moederkerk bidden. Hij verklaarde, dat hij hare gebeden niet versmaadde, maar dat hij ze noodig had; zoo iemand van zijn gehoor verlangde Katholiek te worden, was het hem goed en was hij zelfs bereid dengene, die zich goed gedragen had, een aanbevelingsbrief mede te geven, zoo als hij reeds eenmaal gedaan had. Becher zeide ook niet te twijfelen of de overgang tot de Katholieke Kerk zou goed bevallen.

— Pater Reginald Collins, over wiens onverschrokkenheid geuurende het gevecht, dat den 22sten dezer bij Joeakim plaats had, met zooveel lof door de oorlogscorrespondenten werd besproken, zal hiervoor waarschijnlijk met het Victoria-kruis beloond worden.

Een detachement, bezig met het hakken van boomen, tot het oprichten van zereba's, werd plotseling van het leger afgesneden door de opstandelingen. De toestand werd hoe langer hoe hachelijker, te meer daar de Engelsche mariniers op de vechtende groep bleven schieten en niet naar de hoornsignalen luisterden. Nu nam pater Collins den post van adjudant op zich en begaf zich zelf naar de Engelschen, om hun den waren toestand bekend te maken. Onder een hagelbui van kogels bereikte hij hen en begaf zich, toen zijne zending vervuld was, weer naar zijn detachement terug. Een algemeene geestdrift bezielde officieren en soldaten over deze koene daad.

— In den laatsten brief van Gordon stond, zoo men weet, dat hij hoopte voor het einde van December de quaestie van Khartoem te hebben opgelost. Vervolgens wilde hij naar Brussel gaan, om zich van daar naar den Congo te begeven, *zonder naar Engeland te zijn geweest.* Te Londen heeft men weder een brief van Gordon ontvangen, die duidelijk toont, hoe Gordon in den laatsten tijd over de Engelsche regeering dacht. Ziehier de bedoelde passage: „Ik zal niets van de regeering van Gladstone aannemen. Ik zal zelfs niet dulden, dat zij mij de kosten betale. Ik zal ze ontvangen van den Koning van België, (indien ik ontkom) en ik zal nooit meer een voet in Engeland zetten, maar naar Brussel en van daar naar den Congo gaan."

Roma 24 Maart 1885.

Mi muy apreciado Amigoe Cobi.

Awor sí mi tien di contá bo cos bon interesante koe lo gustá bo i toer católico hoelandes. Manera mi a scirbi den mi últimoe carta Mgr. Bottemanne, obispo di Haarlem, tabata akí pa bisita silja di S. Pedro. Awor promer koe su Ilustrísimo a bai trobe na su Patria, el a haja como un gracia particular un audiencia pa toer hoelandes bibá den Roma. A mi, como jioe di Curaçao i suheto di Rey di Hoelanda, tabata participa den di esaí. Toch toer otro por fica afor, mees Maike i Govert.

Promer auto koe mi bai contá bo nos bisita di catacombe mi ta doená bo:

CAPITEL XVII.

Audiencia di Colonia Holandes, cerca Papa.

13 di Maart, atardi, banda di ora di *Ave Maria*, nos a bai Vaticano na compania di Su Ilustrísimo

Nos tabata mas di binti persona, di edad i posicion di mas diferente. Tabatien sacerdote i hende di mundoe, pader secular i regular, student di teología i filosofía, un abogado, un comerciante, un pintor jong, koe tabata conocir caba coe fama den su pátria, un jioe di un architect, koe tien fama caba den i añ di hoelanda, mientra koe é mees a doena prueba caba di un brillante disposicion; algun homber koe a bira bieu caba den sirbici sagrado; algun homber sabir koe confianza di S. S. a jama pa un trabao, koe probabelmente lo hiba, no nan nomber, maar sigur fruta di nan diligencia, talento i consacracion, na generacion di mas aleuw; un representante di prensa católica hoelandes, i algun goben jeen di speranza, koe, formar den un estudio asina, ta jamar pa sostene algun dia honor di ciencia católica den Hoelanda, aí nos toer tabata reunir rondor di e Rev. Obispo koe a toema riba dié coe bon boluntad di ta intérprete di nos toer su sintimentoe cerca Su Santidad.

Nan a introduci nos den antesala di sala di trono. Nos a pasa e poco momentoenan, koe nos mester a warda presencia di Papa den un combersacion agradabel maar ketoe-ketoe. ¿Tabata e seriedad deftig di e sala poco iluminar; tabata e luho severo di cas di Papa; tabata e testigoenan, scondé den un medio scuridad, riba murajanan i na solder, koe a mira aí honor di prins i artistanan; tabata stem di tempoe pasar, koe tabata papia asina duroe den silencio di e murajanan-aí, of tabata e speranza alegre di e felicidad asina cerca, koe tabata haci cada expresion di alegria n'e momentoe-aí bolbe penetra den coerazon di nos toer, mas bien koe haci nan sali coe palabra di nos boca?

A pasa algun momentoe, Cobi! i nan a jama Mgr. na un audiencia particular den kamber di S. S. Un mei ora ainda nos a pasa den e antesala, partir na diferente grupo. Alafin klok a zona; no den sala di trono, maar den su kamber particular lo nos també ta ricibir cerca Papa. Un camarero (sorto di criar di kamber nobel) a hiba nos i nos tabata admittr den presencia di e Tata Santoe. Ai kiko mi a sinti ora mi tambe tabata na roedia i na pia di Representante di Cristoe; ora mi a tende e palabranan di bondad Paternal i di benevolencia foi boca di S. S. ora cada un di nos ta zoentji su pia i nos a para na dos linja cada banda di kamber camina S. S. tabata sinta coe nos Ilmo. Obispoe na su mân drechi. Ora e Tata Santoe a ripara bistir blancoe di Dominiconan, el a sclama: „*Ah! des religieux aussi!*" Ah! religioso també! Dominiconan! O si mi ta contentoe, koe provincia Neerlandica di Orde di S. Dominico ta adelanta asina i den birtud i den sciencia i den bida apostólica. E jioe humildenan di San Franciscoe, coe nan bistir color scur, no a keda tampoco sin Papa ripara nan; i na fin di e coemindamentoe ora S. S. a mira un par di discipel hoelandes di Collegium Germanicum coe nan uniform corrá, é dici: „*Voila encore de mes bons enfants du Germanicum! des Hollandais aussi, Monseigneur, je les aime beaucoup!*" (Ata algun di mi bon jioenan di Germanicum! hoelandes tambe, Monseigneur, mi ta stima nan masjar!) Alafin nos toer a toema nos lugar na roedia, i S. S. coe gustoe a larga su wowonan bai riba un pa un di su jioe hoelandesnan, mientra coe respect nos tabata weita e Anciano amabel, koe den su bistir blancoe sencijo di cas, a ricibi nos manera un tata por ricibi su jioenan. Coe un grimlach amistoso, S. S. a coeminzá bisa, ki feliz é tabata sintiéle di mira nos rondor di dié companjar di un di e notabel Preladonan di Provincia Eclesiastico hoelandes, pa nos Obispoe mees manifesta nos respect i afecto pa e Santoe Stoel. S. S. dici :"Coe muchoe gustoe mi ta concede palabra na Monseigneur p'e fin-aí." Cobi, ¿lo mi por bisá bo ki palabra di sintimentoe íntimoe i ki elocuencia sencilla, nos Ilmo. obispoe a cumpli e encargo-aí k'el a toema coe asina gustoe? Papa mees tabata hopi afectar coe su palabra. Ora, na nomber di toer esnan koe tabata presentaí, sí, na nomber di toer Katholiek di Hoelanda, nos Obispoe a doena testimonio di nos afecto invariabel na Stoel Papal; ora Su Ilmo. pa expresa su sintimentoe, a usa e palabra di Prins di Apostelnan papiar na nos Salvador: *tu scis quia amo te* (Bo sabi koe mi ta stimá Bo), e ora-aí S. S. a interrumpiéle bisando: *scio, scio quia amas me!* (mi sabi, mi sà masjar bon koe bo ta stimá mi). I ora Su Ilmo. a recorda toer maloe koe tabata causa di e cisma (separacion) tristoe koe a socede den sigloe pasarnan, ora el a recorda toer tristeza i cuidao koe desgracia-aí a jena coerazon di Papanan i koe té awor ta haci koe Hoelanda mester toema como un deber manera Magdalena, di stima Papa *mas*, segun den tempoe pasar el a falta mas contra Representante di Cristoe,— e oraaí també S. S. no por a resisti di acepta e expresionnan coe agradecimientoe.

Asina tantoe palabranan di Obispoe a toca coerazon di S. S., koe Papa a kere k'é no por a haci nada mihor, koe, na cabamentoe, dirigi su palabra na nos mees. Com lo mi por repetí bo kiko S. S. a bisa nos! Coe ki sintimentoe íntimoe di gratitud profundoe el a bisa danki p'e palabra elocuentenan di Su Ilmo! Com principalmente el a doena testimonio di *seriedad* of *sinceridad* di nos puebel, koe den forza di su conviccion i grandeza di su hacimentoe a paga ruim, kiko tabata falta den bibeza di sintimentoe i susceptibilidad pa impresion. Ta p'esaí, Papa dici, ta p'esaí principalmente expresion di nos sintimentoe tabata asina stimar p'éle, pasobra é tabata sabi koe e sorto di sintimentoenan-aí por tabata impresion di momentoe, maar expresion natural di un kerementoe i un amor, koe poco bé ta igualá den puebel cristiannan i nunca por ta pasa. „I aki ta mira", — asina S. S. a sigi bisa i un di es hoelandesnan a haci mi fabor di copia nan pa mi net manera Papa a papia nan „mi ta mira reunir aki hende di toer condicion: sacerdote secular i regular, hende di mundoe di toer sorto di ocupacion, maar nan toer *un só* den nan afeccion pa Santa Sede; mi ta mira na boso cabez, un di e Obispoenan encargar di goebiernoe di boso Iglesia, di modo koe den ciertoe sintir mi por bisa: aki mi tini henter Hoelanda católica dilanti mi. Wel, mi jioe stimarnan, mi ta acepta manifestacion di boso afecto; mi ta aceptéle pasobra mi sabi, di ki coerazon sincero é ta sali, i recíprocamente mi ta stima mi jioenan di Hoelanda, sí, mi ta stima nan, manera boso Obispoe a bisa coe palabra di Evangelio: *diligo multum* (mi ta stima nan masjar). Sin duda ta mi obligacion di stima *henter* rebaño di Cristoe, frances, bélgica of aleman, di ki puebel koe nan por ta. Maar den di e tem-aki Hoelanda tien un derechi particular na amor di Papa."

„¿Pakiko? P'e sinceridad, mi ta bisa atrobe, p'e seriedad koe ta manifestar semper den caracter di su puebel, koe ta pronunciar den di e honradez koe hasta hendenan di otro religion tini den nan respet pa Iglesia; koe ta moestrar den di e sacrificionan koe ta hacir constantemente di Católicanan pa nan fé i pa Santa Sede; koe ta publicar den di e diligencia koe esnan koe ta jama nan católico tini pa moestra koe berdaderamente nan ta. *En Hollande les Catholiques sont des Catholiques pratiquants!* (Na Hoelanda católicanan ta católica koe ta practica)!— un seriedad, koe ta manifesta den e birtud santoe di hospitalidad, den e obra magnífico di misericordia, koe boso patria a usa pa ricibi toer e pader i frailenan koe tabata geban i gejaag foi hopi otro tera, i pa doena nan un lugar di refugio pa nan pátria perdir, oende liber i sin ningun strobamentoe, nan pro

sigi haci maské ta un parti di nan obra meritorio. I kiko ta toca e cisma koe boso Ilmo. obispoe a nombra, áh, té ainda tien algun no feliz di es estrabiadornan-aí den boso pátria. Coe ki plezier lo mi kier a bolbe trece nau tambe den stal berdadera. Com ta pená mi di tende koe un gran parti di nan, for di cisma nan a haci caba e camina coestumar: na un incredulidad complet! O, mara Sacerdotenan den boso tera por haci toer nan posibel, coe egempel i palabra i oracion huntoe coe hende di mundoe-nan, pa haci último senjal di e cisma desgraciado-aí verdwijne foi boso pátria! I finalmente, manera jioe berdadera, boso a manifestá mi boso simpatía coe e sufrimentoe koe Papa tien. Ta berde, mi jioenan. mi ta sufri muchoe. mi ta sufri semper, mi ta sufri di toer manera!" (I coe un grimlach doloroso riba su lip, el a dirigiéle na Mgr. i el papia). „Hopi bé mi tien inclinacion pa bisa: *taedet me vivere !* (mi ta causá di biba)." E insulto i ningamentoe koe nan ta haci mi den mi trabao apostólico. e daajo koe ta causar na mil i mil alma pa motiboe di mal boluntad, corrupcion. i sintí liger di algun hende ta herida mi coerazon toer dia.— Maar boluntad di Dios sea hacir. Bosonan ta trece pa mi un consuelo coe boso diligencia, coe boso fé, coe boso amor. I pasobra boso ta moestra, koe boso ta jioe berdadero pa mi, mi també ta obligar di moestra koe mi ta un berdadera Tata pa boso. Wel: mi també ta toema un parti íntimoe den toer kiko ta toca boso coerazon: den boso relacion di famía, den boso trabao, den boso deseo i lucha pa victoria di nos santa religion. Mi ta bendiciona toer esaí coe un sintimentoe particular di afecto. Mi ta pidi Dios pa bendiciona toer esaí manera su Representante ta haci n'é momentoe-akí."

No tien noode di bisá bo Cobi! com nos toer a cai na roedía, ora e Tata Santoe a pronun..a e palabranan koe tabata doena nos garantia di ausilio dibinoe den palabra di Representante di Cristoe!

Despues di su palabra nos toer a jega cerca e Tata Santoe, koe a dirigi na cada un di nos algun palabra di carinjo ora nos tabata zoentji su manoe i su pia. Asina e audiencia a caba; den die manera, nan a bisa mi, pa di promer i solamente Hoelanda tabata privilegiá coe expresion di bondad paternal di S. S. Leo XIII.

Nunca Cobi, lo mi loebida es audiencia solemne. Esaí sool ta baal pena di gasta toer kiko bo tien na biaga. Mi tabata asina jeen di sintimentoe di contentoe i alegria koe mi tabata corda palabra di Simeon: Senjor larga awor bo sirbidor bai na paz. Sí, lo tabata un ora duci pa mi, di moeri coe tantoe sentimentoe religioso.

(*E ta sigi*).

MOVIMIENTO MARITIMO.

(*De la Oficina-Maritima*).

ENTRADAS.

Abril 18.

Balandra holandesa *Momo*, de Bonaire, carga carbon y leña.

Goleta holandesa *Gouverneur van den Brandhof*, [paquete] de San Tomas, en lastre.

Barca americana *Anne Lord*, de Nueva York, carga carbon de piedra.

Abril 20.

Goleta holandesa *Essex*, de Ponce (Ptº Rico), carga frutas.

Balandra holandesa *San Juan*, de Bonaire, carga carbon y leña.

Goleta holandesa *Arend*, de Aruba, carga aloë y dividive.

Abril 21.

Balandra holandesa *Marie*, de Bonaire, carga carbon y leña.

Balandra holandesa *Amistad*, de Bonaire, carga sal y leña.

Abril 22.

Goleta holandesa *Enriqueta*, de Rio Hacha, carga dividive, cueros y ganados.

Goleta holandesa *Oscar*, (paquete) de Sto. Domingo, carga caoba.

Balandra holandesa *Zephyr*, de Bonaire, en lastre.

Balandra holandesa *Epaminondas*, de La Vela de Coro, carga jurel.

Abril 23.

Balandra venezolana *Aurora*, de Ptº Cabello, carga papelones y frutas.

Balandra venezolana *Dos Amigos*, de La Vela de Coro, carga jurel.

Abril 24.

Vapor aleman *Saxonia*, de Europa via San Tomas, Sto. Domingo, La Guayra y Pto. Cabello, carga 345 bultos para ésta y 439 para Maracaibo.

Goleta venezolana *Carolina*, de La Vela de Coro, carga guayacan.

Abril 25.

Balandra holandesa *Maria Eliza*, de Aruba, en lastre.

Balandra venezolana *Seis Hermanos*, de La Guaira, en lastre.

SALIDA.

Abril 18.

Vapor inglés *American*, para Colon.

Vapor americano *Maracaibo*, para Maracaibo.

Balandra holandesa *Zephyr*, para Bonaire.

Goleta inglésa *Frith & Murphy*, para Santo Domingo.

Balandra holandesa *Maria Eliza*, para Aruba.

Abril 20.

Goleta holandesa *Minerva*, para Aruba.

Goleta venezolana *Anita*, para Maracaibo.

Goleta venezolana *Gran Canal*, para Maracaibo.

Goleta venezolana *Sárah*, para Maracaibo.

Vapores de guerra holandeses *Tromp*, y *Alkmaar*, para Holanda.

Abril 21.

Balandra holandesa *San Juan*, para Bonaire.

Goleta venezolana *9 de Agosto*, para La Vela de Coro.

Goleta holandesa *Arend*, para Aruba.

Abril 22.

Balandra holandesa *Carneta Chist*, para Bonaire.

Baladra holandesa *Marie*, para Bonaire.

Balandra holandesa *Amistad*, para Bonaire

Balandra holandesa *Zephyr*, para Bonaire

Abril 23.

Balandra holandesa *Amistad*, para Bonaire.

Abril 24.

Goleta holandesa *Oscar*, (paquete) para Santo Domingo.

Goleta venezolana *Carolina*, para La Vela de Coro.

"Impr. de la Libreria de A. Bethencourt e Hijos.